

ชื่อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการเลี้ยงดูบุตรโดยลำพังของพ่อในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัย นางสาววรรณนิภา ชูชีพ รหัสนักศึกษา 2501000737

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ไทยคดีศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) อาจารย์ ดร. สราวุธ ยะหะกร (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกจิต เจนนพกาญจน์

ปีการศึกษา 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพปัญหาการเป็นพ่อเลี้ยงดูบุตรโดยลำพังและการดำเนินชีวิต (2) วิธีการเลี้ยงดูบุตรโดยลำพังของผู้เป็นพ่อ (3) ปัญหาของพ่อจากการเลี้ยงดูบุตรโดยลำพัง (4) ผลกระทบที่บุตรได้รับจากการเลี้ยงดูของพ่อโดยลำพัง

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 27 ราย ได้แก่ พ่อที่ต้องเลี้ยงดูบุตรโดยลำพัง จำนวน 13 ราย และบุตรจำนวน 14 ราย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพปัญหาของพ่อเลี้ยงดูบุตรโดยลำพังในระยะแรกมีปัญหาด้านจิตใจ เศร้าและทุกข์ใจ ขาดที่ปรึกษาเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร และต้องการกำลังใจในการดำเนินชีวิต ส่วนการดำเนินชีวิตของพ่อที่เลี้ยงดูบุตรโดยลำพังนั้น ต้องดูแลบุตรในวัยเด็กจนถึงวัยรุ่น คือตั้งแต่ตื่นนอน อาบน้ำ รับประทานอาหาร ไปรับ ไปส่งที่โรงเรียน สอนการบ้าน เป็นต้น เวลาส่วนใหญ่จะทุ่มเทให้บุตรเป็นหลัก เวลาส่วนตัวของพ่อเป็นช่วงที่บุตรเข้านอนและไปโรงเรียน (2) วิธีการเลี้ยงดูบุตร ใช้หลักเหตุผลร่วมกับการบังคับ ใช้หลักธรรมะในการขัดเกลากฎพฤติกรรม และใช้การกำหนดเวลาในการควบคุมความประพฤติ มีปู่ ย่า ป้า อา และญาติผู้ใหญ่ช่วยเลี้ยงดู และช่วยวางแผนด้านการศึกษาให้เรียนจบระดับปริญญาตรี ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูบุตรพ่อเป็นผู้รับผิดชอบ ค่าขนมของบุตรให้เป็นรายวัน รายสัปดาห์ และรายเดือน ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของบุตร ด้านสวัสดิภาพ พ่อทำประกันชีวิตและประกันสุขภาพไว้ให้บุตร ส่งเสริมการออกกำลังกาย และป้องกันการคุกคามจากแม่ (3) ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเลี้ยงดูบุตร ในช่วงวัยเด็กของบุตรทำให้พ่อมีเวลาพักผ่อนน้อย มีความกังวลเรื่องสุขภาพร่างกายของบุตร ช่วงวัยรุ่นพ่อจะเครียดเวลาบุตรไม่เชื่อฟัง ชอบโกหก มีความลับ คิดเพื่อน ทำตัวห่างเหิน มีปัญหาด้านเศรษฐกิจ โดยพ่อประสบปัญหามากในช่วงปี พ.ศ. 2540 และปัญหาบุตรมีปฏิกิริยาต่อต้านหากพ่อจะมีครอบครัวใหม่ (4) ผลกระทบที่บุตรได้รับจากการเลี้ยงดูของพ่อโดยลำพังได้แก่ ผลกระทบด้านร่างกาย ในช่วงวัยรุ่นเกี่ยวกับเรื่องการแต่งกายและสรีระของบุตรสาว ด้านจิตใจในช่วงวัยเด็กบุตรมีอาการซึมเศร้า ไม่พูดจา บางครั้งอารมณ์ร้อน เกรี้ยวกราด ในช่วงวัยรุ่นจะเก็บกด ใจน้อย ส่วนในด้านสังคมและการปฏิสัมพันธ์ ในวัยเด็กบุตรไม่กล้าแสดงออก เก็บตัว ในช่วงวัยรุ่น บุตรสาวมองว่าพ่อเป็นต้นแบบ และมีความเป็นผู้นำ ส่วนบุตรชายเริ่มห่างเหินพ่อ คิดเพื่อน และมีความคิดเป็นของตัวเอง

คำสำคัญ ครอบครัว พ่อเลี้ยงเดี่ยว การหย่าร้าง การเลี้ยงดูบุตร

Thesis title: A Study of Child Care by Single Fathers in Bangkok Metropolis

Researcher: Miss Wannanipha Choocheep; **ID:** 2501000737;

Degree: Master of Arts (Thai Studies);

Thesis advisors: (1) Dr. Sarayuth Yahakorn; (2) Dr. Sudjit Janenoppakanjana, Assistant Professor; **Academic year:** 2012

Abstract

The objectives of this research were to study (1) the conditions of life for single-father families; (2) the child-rearing practices of single fathers; (3) the problems of single fathers; (4) the impact on children of being raised by single fathers.

This was a qualitative research based on participatory observation and in-depth interviews with 27 key informants, consisting of 13 single fathers and 14 children of single fathers. Data were analyzed through descriptive analysis.

The findings showed that (1) in the initial period of being single fathers, the fathers had psychological problems such as feelings of grief and sadness; they lacked counselors to give advice on child-rearing; and they wanted encouragement. The single fathers had to take care of their children from a young age to adolescence, waking them up, making sure they bathed and ate meals, taking them to and from school, and helping them with homework. The fathers had to devote most of their time to their children and only had free time for themselves when the children were asleep or in school. (2) For child-rearing methods, they used both reason and force; they used the principles of Dharma to cultivate their children's behavior; and set time schedules to control their conduct. Grandparents, aunts and other relatives helped with child-rearing and planning the children's education up to university level. The fathers were responsible for all the child-rearing expenses. They gave the children allowances on a daily, weekly or monthly basis, depending on the children's needs. The fathers took out life insurance and health insurance policies for the children, encouraged them to exercise and protected them from threats from their mothers. (3) The problems were that when the children were young, the fathers had little time to rest. They were worried about their children's health. When the children were adolescents, the fathers were stressed when their children were disobedient, lied to them, kept secrets, spent too much time with friends, were distant, had financial problems (especially in 1997), or were opposed to the idea of their fathers having a new wife. (4) The impacts on children of being raised by a single father were physical problems (dressing and anatomy-related issues for adolescent daughters); emotional problems (depression, uncommunicativeness, or anger during childhood and repression of feelings and oversensitivity during adolescence); and social problems (shyness and introversion during childhood, and during adolescence female children looked on their fathers as models and became leaders while male children became estranged from their fathers, spent more time with friends and had independent ideas).

Keywords: Family, Single father, Divorce, Child care